EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.6.1.
COM(2012) 251 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

Nyolcadik jelentés a 2004. április 29-i 866/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról és az alkalmazásából eredő helyzetről a 2011. január 1-jétől december 31-ig tartó időszakra vonatkozóan

{SWD(2012) 140 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

Nyolcadik jelentés a 2004. április 29-i 866/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról és az alkalmazásából eredő helyzetről a 2011. január 1-jétől december 31-ig tartó időszakra vonatkozóan

BEVEZETÉS

A csatlakozási okmány 10. jegyzőkönyvének 2. cikke szerinti rendszerről szóló 866/2004/EK tanácsi rendelet[1] (a továbbiakban: a zöld vonalról szóló rendelet) 2004. május 1-jén lépett hatályba. A rendelet meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett az uniós jog rendelkezéseit alkalmazni kell a személyeknek, áruknak és szolgáltatásoknak azon határvonalon keresztül történő mozgására, amely a Ciprusi Köztársaság területén a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzésén kívül eső területek és az annak tényleges ellenőrzése alatt álló területek között húzódik. E szabályok eredményes működésének biztosítása érdekében alkalmazási körüket kiterjesztették a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzése alatt álló területek és az Egyesült Királyság ciprusi Dhekelia felségterülete (Eastern Sovereign Base Area, a továbbiakban: ESBA) között húzódó vonalra[2].

Ez a jelentés a 2011. január 1 – december 31. közötti időszakot fedi le.

A jelentéstételi időszakban a Bizottság nem javasolt semmilyen változtatást a zöld vonalról szóló rendeletre vonatkozóan, de módosította a végrehajtási szabályokat.

A Bizottság a rendelet végrehajtásával kapcsolatban továbbra is építő jellegű párbeszédet folytat munkaszinten a Ciprusi Köztársaság illetékes hatóságaival és az Egyesült Királyság ciprusi Dhekelia felségterületének igazgatási szerveivel.

1. VÉGREHAJTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2011. május 31-én a Bizottság elfogadta a zöld vonalról szóló rendelet végrehajtási szabályait[3] módosító 531/2011 rendeletet.

A bizottsági határozat megszüntette az arra vonatkozó kötelezettséget, hogy a zöld vonalon keresztül forgalmazott burgonyát közvetlenül minősített vetőburgonyából kell termeszteni. Ez lehetővé tenné az utántermesztett vetőgumóból termesztett burgonya kereskedelemét, melynek termesztése minősített vetőburgonya első terméséből a Bizottság által kinevezett független növény-egészségügyi szakértők ellenőrzése mellett

---

1 HL L 161., 2004.4.30., 128. o. A legutóbb az 587/2008/EK tanácsi rendelettel (HL L 163., 2008.6.24., 1. o.) módosított rendelet, közismert nevén: a zöld vonalról szóló rendelet.

2 Lásd a zöld vonalról szóló rendelet 3. preambulumbekezdését.

3 Az 1480/2004/EK rendelet a ciprusi kormány tényleges ellenőrzésén kívül eső területekről a kormány tényleges ellenőrzése alatt álló területekre érkező árukra vonatkozó egyedi szabályok megállapításáról.

történne, hogy így garantálni lehessen a második vetés fajtaazonosságát és növény-egészségügyi állapotát.

2. SZEMÉLYEK ÁTKELÉSE

2.1. Az engedélyezett átkelőhelyeken való átkelés

A rendelet szilárd jogi keretet biztosít a zöld vonalat az engedélyezett átkelőhelyeken átlépő ciprusi állampolgárok, más uniós polgárok és harmadik országok állampolgárainak szabad mozgásához. Az átkelő ciprusi görögök száma kissé növekedett, az átkelő ciprusi törökök száma pedig kissé csökkent.

A Ciprusi Köztársaságtól származó adatok szerint a jelentéstételi időszak során 621 406 (az előző évben 596 578) ciprusi görög személy 210 877 járművel (az előző évben 170 315) lépett át a kormány ellenőrzése alatt álló területről Ciprus északi részére, és 937 789 (az előző évben 1 097 676) ciprusi török 348 225 (az előző évben 378 475) járművel utazott Ciprus északi részéről a kormány ellenőrzése alatt álló területekre[4]..

A zöld vonalat átlépő nem ciprusi uniós polgárok és harmadik országok állampolgárainak száma némileg csökkent. A Ciprusi Köztársaság rendőrsége (a továbbiakban: CYPOL) adatai szerint a jelentéstételi időszakban további 634 218 alkalommal lépték át a határt nem ciprusi uniós polgárok és harmadik országok állampolgárai (korábban ez a szám 664 566 volt). Ezen átkelések 67 %-ára (424 992) a 2008 áprilisában megnyílt Ledra utcai gyalogos határátkelőhelyen került sor. A nem ciprusiak (elsősorban turisták) túlnyomó többsége továbbra is a Ledra utcai átkelőhelyen kelt át.

Ezek az adatok nagyjából megfelelnek a ciprusi török közösségtől gyűjtött információknak, amelyek szerint a jelentéstételi időszak alatt 694 633 ciprusi görög 248 962 járművel lépett át a kormány ellenőrzése alatt álló területekről Ciprus északi részére, illetve 1 450 566 ciprusi török 553 913 járművel kelt át a másik irányba. Ezen felül 1 101 942 külföldi állampolgár lépett át a kormány ellenőrzése alatt álló területekről Ciprus északi részére.

A CYPOL itt idézett adatai ugyanakkor nem tartalmazzák Ciprus északi részéről az Egyesült Királyság felségterületére a *Pergamos* és *Strovilia* átkelőhelyeken belépő személyekre és járművekre vonatkozó adatokat[5]. E két átkelőhely vonatkozásában az Egyesült Királyság ciprusi felségterületeinek igazgatási szervei nem vezetnek részletes statisztikai nyilvántartást. Mindazonáltal az igazgatási szervek ciprusi török forrásokon alapuló becslései szerint 84 407 ciprusi görög lépett át Ciprus északi részére és 450 408 ciprusi török lépett át a kormány ellenőrzése alatt álló területekre az Egyesült Királyság felségterületén található átkelőhelyeken keresztül.

---

[4] A Ciprusi Köztársaság hatóságai nem tartják nyilván a ciprusi görögök visszatérését a kormány ellenőrzése alatt álló területekre, illetve a ciprusi törökök visszatérését Ciprus északi részére (lásd a VII. mellékletet).

[5] A zöld vonalról szóló rendelet e forgalom vonatkozásában nem tartalmaz jelentéstételi kötelezettséget.

A CYPOL közvetlenül az átkelőhelyeken dolgozó állományának létszáma 73-ról (2010-ben) 2011-ben 77 főre emelkedett.

A személyek átkelésének általános megítélése kedvező. A jelentéstételi időszakban azonban néhány zavart keltő eseményről érkezett jelentés. 2011. október 9-én egy lett turistákat szállító ciprusi török busznak nem engedélyezték, hogy áthaladjon a vonalon az Agios Dhometios átkelőhelyen, ahol korábban pedig gyakran átkelhetett. A buszsofőr elmondása szerint az átkelőhelyen azt mondták neki, hogy ciprusi török busz fedélzetén csak ciprusi törökök kelhetnek át a határon. A turistákat a Ledra Palace átkelőhelyre szállították, ahol gyalog keltek át, és ahol a kormány által ellenőrzött területekről származó buszt béreltek, hogy utazásukat folytatni tudják. A Ciprusi Köztársaság hatóságai arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy a szükséges iratok nem voltak rendben, a buszsofőr azonban arról számolt be a Bizottságnak, hogy azóta, amióta ciprusi törököket szállított, több alkalommal is engedélyezték neki az átkelést, és hivatalos panaszt nyújtott be a Bizottsághoz.

Sikerült gyorsan tisztázni azt a csak néhány ciprusi törököt bizonyos napokon érintő félreértést, miszerint a ciprusi törökök nem kelhetnek át a határon, ha nem tartják maguknál a Ciprusi Köztársaság által kibocsátott személyazonosító igazolványt.

A ciprusi török közösséget aggodalommal töltötték el a fent említett incidensek, és amelyeket a Bizottság a Ciprusi Köztársaságnak fel is vetett annak megítélésére, hogy előállt-e olyan politikai változás, amely a zöld vonalról szóló rendelet szerint a Bizottság tájékoztatását tenné szükségessé[6]. A Ciprusi Köztársaság hatóságai tájékoztatták a Bizottságot, hogy a személyek átkelése tekintetében nincs politikai változás, és megjegyezték, hogy az incidensek aránya az átkelések általános számához képest elhanyagolható.

2.2. A zöld vonalon keresztüli illegális migráció és a menekültügy

A CYPOL 2011. évre vonatkozó adatai szerint a zöld vonalon keresztüli, Ciprus északi részéről a kormány ellenőrzése alatt álló területekre irányuló illegális migráció tovább csökkent. 2011-ben 1311 (korábban 1855) illegális migránst tartóztattak fel a kormány ellenőrzése alatt álló területeken (ez az adat nem tartalmazza azon személyeket, akiktől a zöld vonal átkelőhelyein megtagadták az áthaladást)[7].). Közvetlenül a kormány ellenőrzése alatt álló területekre egy illegális migráns lépett be, a keleti felségterületen keresztül pedig 18 személy érkezett, így a feltartóztatott illegális migránsok összlétszáma 1330 volt. A CYPOL a csökkenés valószínű okaként a Cipruson bekövetkezett gazdasági válság miatti foglalkoztatási kilátások romlását, valamint a Ciprusi Köztársaság hatóságainak az illegális migráció ellen vívott harcát jelölte meg. A feltartóztatott illegális bevándorlók többsége Szíria, Irán és Grúzia állampolgára volt (VIII. melléklet). Az illegális migránsok feltartóztatására rendszerint a zöld vonalnál történő ellenőrzések során és a repülőtereken kerül sor, amikor e személyek megkísérlik elhagyni Ciprus területét. A nemzetközi védelmet kérő harmadik országok állampolgárainak azonosítása

---

6 A zöld vonalról szóló rendelet 10. cikke

7 A Ciprusi Köztársaság nem gyűjt hivatalos statisztikákat azon személyek számáról, akiknek a zöld vonalon történő áthaladás tilos. A CYPOL becslései szerint 2011-ben körülbelül 2220 személytől tagadták meg a kormány ellenőrzése alatt álló területekre történő belépést.

rendszerint a rendőrállomásokon történik, amikor e személyek menedékjogért folyamodnak.

A CYPOL az illegális migránsok a kormány ellenőrzése alatt álló területekre való belépésének útvonalát ugyanazon kritériumok alapján elemezte, mint az előző években, azaz főként dokumentumokat (vízumok, az útlevelekben található, Törökországtól származó be- és kiléptetőbélyegző-lenyomatok, vagy az „Észak-ciprusi Török Köztársaságtól" származó „vízum" vagy „tartózkodási engedély" és a bevándorlók nyilatkozatai alapján, ugyanakkor egyéb bizonyítékokat – pl. a személyazonosító dokumentumok hiányát, ciprusi török napilapokat és török bankjegyeket is) figyelembe véve.

1311 illegális migránsból 417 személy (31,8%) kért menedékjogot a Ciprusi Köztársaságban.

Az illegális migránsok többsége a kormány ellenőrzése alatt álló területekre Törökországon és Ciprus északi részén keresztül érkezik.

A ciprusi török közösségtől származó információk szerint Ciprus északi részén 16 illegális szír bevándorlót tartóztattak fel. 2267 személy számára nem engedélyezték a hivatalos átkelőhelyeken, hogy a zöld vonalon át Ciprus északi részére lépjenek be[8]. A tárgyalt időszak alatt 860 személyt „toloncoltak ki" Ciprus északi részéről[9].

A Latakia (Szíria) és Famagusta közötti kompjáratot 2010 szeptemberében megszüntették. A mai napig a Szíriában zajló válság nem érintette Ciprust és a Szíriából érkező illegális bevándorlók száma csökkent.

Nem állnak rendelkezésre pontos adatok azokról a személyekről, akik nem haladhattak át az átkelőhelyeken.

A Ciprusi Köztársaság és a ciprusi török közösség között rendőrségi és bevándorlási ügyekben nincs közvetlen együttműködés. A két fél azonban találkozókon vesz részt a bűnözéssel és bűnügyekkel foglalkozó, mindkét közösséget magában foglaló és az ENSZ égisze alatt működő szakmai bizottság keretében. A bűnözéssel és bűnügyekkel foglalkozó szakmai bizottság egyike annak a hét szakosodott bizottságnak, amelyet bizalomépítő intézkedésként az ENSZ támogatásával hoztak létre a két közösség között, és amely a két ciprusi vezető között 2008. május 21-én létrejött megállapodás közvetlen eredménye. E szakmai bizottság kiterjesztéseként a két közösség információk megosztására és közös kezdeményezésekre irányuló mechanizmust hozott létre, nevezetesen egy heti hat napos szolgálatot nyújtó közös kommunikációs irodát (Joint Communications Room), ahol az UNFICYP (az ENSZ ciprusi békefenntartói erőinek) rendőrsége folyamatosan jelen van. Mindkét fél hajlandóságot mutatott arra, hogy ezen mechanizmusok révén javítsa az illetékes rendőri erők közötti kommunikációt és együttműködést, valamint információcserével segítsék egymást az emberrablási, a feltartóztatott személyek, illegális drogok és lopott vagyontárgyak ügyében[10]..

---

[8] Törökország: 979, Szíria:204, Türkmenisztán: 167, Grúzia: 88, Irak: 74.

[9] Törökország: 543, Szíria: 44, Moldova: 64, Irán: 53, Nigéria: 10.

[10] Az UNFICYP (az ENSZ ciprusi békefenntartói erői) által nyújtott információ

A CYPOL az egyéb releváns kormányhivatalokkal és a brit felségterület igazgatási szerveivel folytatott együttműködést nagyon jónak nevezte.

Az Egyesült Királyság ciprusi Dhekelia felségterülete (ESBA)

Összességében véve a vizsgált időszak alatt csökkent az ESBA-n keresztüli illegális bevándorlás. A felségterület tisztviselői a Ciprusi Köztársaság és a felségterület vámügyi és bevándorlási osztálya közötti együttműködést továbbra is kitűnőnek tartják. A jelentéstételi időszak alatt 1163 személy nem léphette át a zöld vonalat, ezek többsége Ciprus északi részén élő török állampolgár volt. A többi külföldi Ausztráliából, az Amerikai Egyesült Államokból, Brazíliából, Iránból és Oroszországból származó turista volt, akik Ciprus északi részén keresztül érkeztek. Ezeket a személyeket a Nicosiában lévő Agios Dometios átkelőhöz irányították, hogy eleget tegyenek a Ciprusi Köztársaságra vonatkozó beutazási feltételeknek[11].

Összesen 18 illegális bevándorlót tartóztattak fel az ESBA területén belül[12], akik közül kilenc jogszerűen lépett be a kormány ellenőrzése alatt álló területekre, ám vízumuk lejártát követően is ott maradtak. A felségterületen három segítőt is letartóztattak. A fennmaradó 6 személy Ciprus északi részére érkezett, és jogellenesen lépte át a zöld vonalat.

Az illegális migráció megelőzése érdekében az átkelőhelyek területén kívül a felségterület rendőrsége rendszertelen időközönként kockázatalapú, hírszerzési információkon alapuló járőrözést végez. E járőrözést a felségterület vámhatósága által folytatott járőrözés és katonai eszközök egészítik ki.

A (részben a felségterületen, részben Ciprus északi részén fekvő) *Pergamos* faluban vagy közelében számos „nem engedélyezett átkelőhely” van, amelyeket helyi lakosok és gazdálkodók még mindig használnak. Ezek ellenőrzése különösen nehéz. A felségterületen megerősített járőrözés folyik két célból is: a madárbefogás ellenőrzése és az emberek illegális határátkeléstől történő eltántorítása érdekében. Mint azt a zöld vonalra vonatkozó korábbi jelentésekben már jeleztük, ezek a „nem engedélyezett átkelőhelyek” továbbra is aggodalomra adnak okot. Az előző évekhez hasonlóan a Bizottság most is felvetette a felségterületek igazgatási szerveinél a „nem engedélyezett átkelőhelyek” ügyét, és felkérte a felségterületek tisztviselőit, hogy a 2003. évi csatlakozási okmány 3. jegyzőkönyvének 5. cikke (2) bekezdésében szereplő előírásoknak megfelelő megoldást találjanak[13].

---

11 többek között Törökország: 900, Irán: 39, Ausztrália: 33, Amerikai Egyesült Államok: 30, Brazília: 19, Oroszország: 19.

12 Egyiptom: 6, Nigéria: Szíria: 2, Grúzia: Srí Lanka: 3, India: 1, Banglades: 1, Nepal:1. .

13 HL L 236., 2003.9.23., 940. o.

3. ÁRUK ÁTHALADÁSA

3.1. A kereskedelem értéke

Az 1480/2004/EK bizottsági rendelet[14] 8. cikke szerint a Ciprusi Török Kereskedelmi Kamara (a továbbiakban: CTKK) és a Ciprusi Köztársaság hatóságai havonta jelentést tettek azon áruk típusáról, mennyiségéről és értékéről, amelyekre kísérőokmányokat állítottak ki. Mindkét jelentés kiterjed azokra az árukra, amelyek a felségterület igazgatási szervei fennhatósága alá tartozó *Pergamos* és *Strovilia* átkelőhelyeken keresztül jutottak a kormány ellenőrzése alatt álló területekre.

A CTKK jelentései szerint 29 954 867 EUR összeget tett ki azon áruk teljes értéke, amelyekre 2011-ben kísérőokmányokat állítottak ki, míg a ténylegesen forgalomba hozott áruk értéke 29 402 577 EUR volt[15]. A zöld vonalon keresztül folytatott kereskedelem ötszöröse volt a 2010. évi kereskedelemnek. Erre a jelentős növekedésre a Ciprus északi részéből a kormány ellenőrzése alatt álló területekre történő villamosenergia-értékesítés ad magyarázatot, amely különleges körülmények eredményeként jött létre. A 24 085 775 EUR összegű villamosenergia-értékesítés (a kereskedelem 82%-a) a Ciprusi Kereskedelmi és Iparkamara (a továbbiakban: CKIK) és a CTKK elnöke közötti megállapodás eredménye, amely a Mari haditengerészeti támaszponton július 11-én bekövetkezett, a közeli Vasiliko Erőmű nagy részét megsemmisítő robbanást követően jött létre. A villamosenergia-értékesítésnek 2011-ben jelentős hatása volt a zöld vonalon áthaladó kereskedelemre. Annak érdekében, hogy megfelelő képet fessünk a zöld vonalon áthaladó szokásos kereskedelemről, ez a jelentés a kereskedelmet a villamosenergia-értékesítés figyelembevételével és anélkül is bemutatja.

A CTKK jelentései szerint a villamos energia értékesítésének figyelembevétele nélkül 5 869 092 EUR összeget tett ki azon áruk teljes értéke, amelyekre kísérőokmányokat állítottak ki, míg a ténylegesen forgalomba hozott áruk értéke 5 316 803 EUR volt.

A Ciprusi Köztársaság hatóságai által benyújtott jelentések szerint a zöld vonalat ténylegesen átlépő áruk kereskedelmi összértéke 560%-kal, azaz 28 923 500 EUR-ra növekedett. A zöld vonalat ténylegesen átlépő áruk kereskedelmi összértéke (a villamosenergia-értékesítés figyelembevétele nélkül) 6,5%-kal, a 2010. évi 5 173 233 EUR-ról 4 827 454 EUR-ra csökkent, elsősorban a kőáruk – márvány, tégla és építőanyagok – forgalmának csökkenése miatt, amelyre a gazdasági válság és az építőipar lassulása adhat magyarázatot. A zöldségek kereskedelme is csökkent, a burgonyakereskedelem további esésével. 2010-ig a burgonya képezte a zöld vonalat átlépő kereskedelem legjelentősebb részét (a kereskedelem összértékének mintegy 30 %-át tette ki). A burgonyakereskedelem 2011-ben a zöld vonalat átlépő kereskedelem kevesebb mint 1%-át tette ki. Ez főleg a kormány ellenőrzése alatt álló területek burgonya-túltermelése miatt alakult így, ami szükségtelenné tette a Ciprus északi részéről származó burgonya vásárlását.

Noha nem tartozik a zöld vonalról szóló rendelet hatálya alá, a Ciprusi Kereskedelmi és Iparkamarától származó számadatok szerint a kormány ellenőrzése alatt álló területekről

---

14 A Bizottság 2004. augusztus 10-i 1480/2004/EK rendelete (HL L 272., 2004.8.20., 3. o.).

15 Lásd e jelentés I., II., és III. mellékletét.

a Ciprus északi részére irányuló kereskedelem 2011-ben több mint kétszeresére, azaz (az előző időszakban elért 1 090 086 EUR-ról) 2 272 493 EUR-ra nőtt. E jelentős növekedés oka, hogy egy Ciprus északi részén lévő uniós finanszírozású projekthez a kormány ellenőrzése alatt álló területeken gyártott árucikkeket szállítottak. A kormány ellenőrzése alatt álló területekről Ciprus északi részére irányuló kereskedelem mértéke az ellentétes irányú kereskedelem 7,85%-át teszi ki (2010-ben 21%). Amennyiben a zöld vonalat átlépő kereskedelmet a villamos energia értékesítése nélkül vesszük figyelembe, akkor a kormány által ellenőrzött területekről a Ciprus északi részébe irányuló kereskedelem az ellenkező irányba történő kereskedelem 46%-át képviseli.

A ciprusi török közösség továbbra is olyan kereskedelmi rendszert alkalmaz, amely elvileg „tükrözi" a zöld vonalról szóló rendeletben foglalt korlátozásokat. E kereskedelmi rendszert azonban nem mindig alkalmazzák következetesen, ami megnehezíti a fenntartható kereskedelmi kapcsolatok kialakítását. A ciprusi török közösség nyíltan elismerte, hogy ennek fő oka a helyi vállalkozások védelme.

3.2. Árutípusok

2011-ben a villamos energia után a nyers fémhulladék volt a leggyakrabban forgalmazott áru, amelyet az élőhal és a műanyag követett[16].

A villamos energiától eltérő új termékeket, mint például a gránátalma és a díszkavicsok, a jelentéstételi időszak közben vezettek be, de ezek csekély hatást gyakoroltak a kereskedelemre[17].

A zöld vonalon áthaladó kereskedelem volumenének 99,66%-a szigeten belüli kereskedelem volt. A fennmaradó 0,34%-ot Indiának értékesítették vas- és acélhulladék formájában 93 850 EUR kereskedelmi értékben (2010-ben: 123 788 EUR). E tranzakciókhoz szükség volt egy, a kormány ellenőrzése alatt álló területen bejegyzett vállalkozásra, amely az Unión belüli ügyleteket és a harmadik országba irányuló kivitelhez kapcsolódó alaki követelmények teljesítését intézte. A jelentéstételi időszakban más árucikket nem értékesítettek más uniós tagállamnak (2010-ben: 17 693 EUR).

3.3. Szabálytalanságok

A jelentéstételi időszakban a Ciprusi Köztársaság hatóságai négy szabálytalanságot jelentettek, melyek kereskedelmi összértéke 2 590 EUR (a zöld vonalon áthaladó kereskedelem összértékének 0,008%-a) volt. Az érintett áruk zöld vonalon való átszállítását különféle adminisztratív okok miatt nem engedélyezték (hiányzó dokumentumok, az anyagokat nem a CE-jelölésre vonatkozó előírások szerint címkézték).

3.4 Az áruk mozgásával kapcsolatosan továbbra is fennálló akadályok és nehézségek

---

16 Lásd e jelentés IV. mellékletét.

17 A díszkavics- és gránátalma-kereskedelem a zöld vonalon áthaladó kereskedelem összértékének csak a 0,4%-át képviselte.

A zöld vonalon keresztüli kereskedelem továbbra sem akadálymentes. Amint az a korábbi jelentésekben is szerepelt, a kormány ellenőrzése alatt álló területekre belépő ciprusi török teherautók problémáját még mindig nem sikerült kielégítően megoldani. A probléma megoldására, valamint többek között az útbiztonsággal kapcsolatos aggodalmak eloszlatására és az életképes intézkedések felkutatására a Bizottság szolgálatai jelenleg is szakmai megbeszéléseket folytatnak a Ciprusi Köztársaság illetékes hatóságaival.

Néhány probléma az élelmiszerek körül merült fel. A Ciprusi Köztársaság hatóságai bizonyos termékeket (például kenyeret) nem engedtek át, az egészségügyi hatóságok által a Ciprus északi részén alkalmazott gyártási eljárásra vonatkozóan felvetett aggályok miatt. A Bizottság pontosítását követően a kérdéses áruk problémamentesen átjutottak.

Az előző évekhez hasonlóan a ciprusi török kereskedők továbbra is arról számolnak be, hogy amikor termékeiket a kormány ellenőrzése alatt álló területek üzleteinek polcaira szeretnék eljuttatni, illetve ha e területeken áruikat és szolgáltatásaikat kívánják reklámozni, nehézségekkel szembesülnek, ami akadályozza a kereskedelmet. E nehézségek valószínűleg azt tükrözik, hogy a ciprusi görögök széles köre vonakodik ciprusi török márkajelzésű termékeket vásárolni, és ez a kereskedelmet gátló akadályt jelent. A két közösség zöld vonalon kívül bonyolódó kereskedelme jóval magasabb szintet ér el. A CTKK becslései szerint a kormány által ellenőrzött területeken a ciprusi törökök 120 millió EUR értékben vásároltak árukat, amelyeket a személyes poggyászukban szállítottak.

2011-ben csökkent a zöld vonalon keresztüli árucsempészet mértéke, és a Ciprusi Köztársaság hatóságai 1538 esetben foglaltak le csempészárut (korábban: 545 esetben). A felségterületen 281 esetben foglaltak le csempészárut a *Pergamos* és *Strovilia* elnevezésű hivatalos átkelőhelyeken. A zöld vonalon keresztüli árucsempészet azonban még mindig elterjedt, ami azt tükrözi, hogy a zöld vonal – földrajzi jellemzőiből adódóan – teljes hossza mentén könnyen teret ad az illegális tevékenységeknek. A zöld vonal mentén meghatározott, elsősorban szezonális problémák kezelése – pl. vadak/vadmadarak vagy petárdák a kormány ellenőrzése alatt álló területre (az ESBA-n keresztül is) történő szállításának megakadályozása – érdekében ellenőrzési műveleteket folytatnak. A lefoglalt áruk között előfordult cigaretta és dohányáru, állati termékek, valamint hamisított kézitáska és textiláru. A Ciprusi Köztársaság hatóságai szerint azonban a csökkenő árkülönbség miatt a csempészet mértéke csökken. A CYPOL és az ESBA által a zöld vonal mentén folytatott járőrözés kettős szerepet tölt be: a csempészet és az illegális bevándorlás megakadályozása. A körzeti bíróságokon csempészet miatt indított büntetőeljárások száma 2009-ben 11, 2010-ben kilenc volt, 2011-ben pedig egy sem.

A csempészárut nagyrészt engedélyezett átkelőhelyeken fedezték fel: Pylán, a felségterületen, valamint a Zodia és Potamia közelében levő ütközőzónában.

Ami az ütközőzónában található Pyla falu ciprusi török lakosságának hagyományos ellátását illeti (a zöld vonalról szóló rendelet 4. cikkének (10) bekezdése), az építőanyag, hal, cigaretta stb. mennyiségét a felségterület igazgatási szervei ellenőrzik és tartják nyilván.

3.4. A kereskedelem elősegítése

A Bizottság továbbra is igyekszik elősegíteni a vonalon keresztüli kereskedelmet. Amennyiben teljesülnek a független szakértők által végzett értékelő missziók ajánlásaiban foglalt szükséges feltételek, elképzelhető a zöld vonalról szóló rendeletben meghatározott tilalom bizottsági határozatban való feloldása, hogy lehetővé váljon a mezőgazdasági termékek, különösen a tejtermékek (tej és sajt, joghurt, tejsavó) kereskedelme. A jelentéstételi időszakban a Bizottság megszüntette az arra vonatkozó kötelezettséget, hogy a zöld vonalon keresztül forgalmazott burgonyát közvetlenül minősített vetőburgonyából kell termeszteni. Ugyanakkor még túl korai annak megítélése, hogy a bizottsági határozat kedvező hatással volt-e a zöld vonalon áthaladó kereskedelemre.

A Ciprusi Török Kereskedelmi Kamara egyéb termékek – tenyésztett hal és csigák – iránt is kifejezte érdeklődését. Továbbá közérdek a kereskedelmi tilalom feloldása valamennyi élő állatra és állati termékre vonatkozóan, amennyiben ezek a termékek megfelelnek az uniós szabályoknak és rendeleteknek. A Ciprusi Köztársaság ismételten kifejezte, hajlandó tanulmányozni annak lehetőségét, hogy kibővítse a kormány által ellenőrzött területekre átszállítható termékek listáját.

A Ciprusi Köztársaság hatóságai tájékoztatták a Bizottságot azokról az intézkedésekről, amelyeket az árucikkek – a kormány ellenőrzése alá tartozó területekről a kormány ellenőrzésén kívül eső területekre és a (2010. októberében nyílt) Limnitis átkelőhelyen keresztül a kormány ellenőrzése alá tartozó területekre visszafele történő – *sui generis* mozgására vonatkozóan vezettek be. A Bizottság tájékoztatta a Ciprusi Köztársaság hatóságait, hogy ezt a gyakorlatot összhangba kell hozni az uniós joggal a zöld vonalról szóló rendelet módosítása révén, amely az áruk és személyek határvonalon történő mozgásának szabályozására szolgáló kizárólagos jogi eszköz.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

Amint az az előző jelentésekben megállapításra került, a zöld vonal engedélyezett átkelőhelyeknél történő ellenőrzése kielégítő. Úgy tűnik, hogy a jelentéstételi időszak alatt a feltartóztatott illegális migránsok száma megerősíti a csökkenő tendenciát, ám továbbra is aggodalomra ad okot a zöld vonalat illegálisan átlépő harmadik országbeli állampolgárok magas száma. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy amennyiben a Ciprusi Köztársaság és a felségterület igazgatási egysége tovább erősítenék a határvonal általuk ellátott felügyeletét az átkelőhelyek közötti szakaszokon, az jelentősen hozzájárulna az illegális migráció kezeléséhez. A Bizottságot nyugtalanítja az a néhány incidens, amely 2011 októberében és decemberében történt az átkelőhelyeken és folyamatosan kapcsolatban lesz a Ciprusi Köztársaság hatóságaival azon fejleményeket illetően, amelyek politikai változásokra utalhatnak.

2011-ben a zöld vonalon keresztüli kereskedelem értéke ötszöröse volt a 2010. évinek. Erre a jelentős növekedésre a Ciprus északi részéből a kormány ellenőrzése alatt álló területekre történő villamosenergia-értékesítés ad magyarázatot, amelynek értéke 24 085 775 EUR-t tett ki. A villamosenergia-értékesítés figyelembevétele nélkül a zöld vonalon történő rendszeres kereskedelem egymás után harmadszor csökkent a zöld vonalról szóló rendelet 2004. évi hatálybalépése óta (6,5%-kal, a 2010-ben mért

5 173 233 EUR értékről 4 827 454 EUR értékre). A fő forgalmazott termékek – a villamos energia után – a következők voltak: nyers fémhulladék, élőhal, műanyag és kőáruk. A zöld vonalon keresztül bonyolított kereskedelem mértéke összességében továbbra is alacsony, részben maga a rendelet korlátozott alkalmazási köre következtében. Kedvező fejleményként kell tekinteni a Ciprusi Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Ciprusi Török Kereskedelmi Kamara elnöke között létrejött megállapodásra a kormány ellenőrzésén kívül eső területekről a kormány ellenőrzése alá tartozó területekre történő villamosenergia-szállításra vonatkozóan, a haditengerészeti támaszponton 2011. júliusában bekövetkezett sajnálatos robbanást követően. A megállapodás lendületet adott a zöld vonalon áthaladó kereskedelemnek, és önmagában is bizalomépítő intézkedés volt.

A jelentéstételi időszakban a kereskedelmet továbbra is akadályok hátráltatták. A ciprusi török haszongépjárművek – különösen a 7,5 tonnát meghaladó súlyú teherautók és autóbuszok – csak akkor haladhatnak át az egész szigeten, amennyiben a hivatásos gépjárművezetői engedélyeket és a forgalmi engedélyeket a kormány ellenőrzése alatt álló területeken szerezték be. Szakmai megbeszélések kezdődtek a Bizottság szolgálatai és a Ciprusi Köztársaság illetékes hivatalai között azért, hogy életképes megoldást találjanak erre a kérdésre. Az egyéb, nem vámjellegű kereskedelmi akadályok tekintetében még nem számolhatunk be további előrehaladásról.

Úgy tűnik, hogy a zöld vonalon keresztüli árucsempészet mértéke csökkent ugyan, de még mindig igen elterjedt.

Az áruk mozgása – a kormány ellenőrzése alá tartozó területekről a Limnitis átkelőhelyen keresztül Ciprus északi részére és vissza a kormány ellenőrzése alá tartozó területekre – szabályozást tesz szükségessé a zöld vonalról szóló rendelet módosítása révén.

Az átfogó következtetés szerint a zöld vonalról szóló rendelet továbbra is megfelelő alapot képez a Ciprusi Köztársaság kormányának ellenőrzése alatt álló területek vonatkozásában a személyek és áruk be- és kilépésének lehetővé tételére. A Bizottság továbbra is figyelemmel kíséri a rendelet végrehajtását.